

DOSSIER:

L'ARQUITECTURA A LA MARINA ALTA I LA SAFOR DES DEL PLA D'ESTABILITZACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

INTRODUCCIÓ

L'escàs arrelament de l'arquitectura sorgida en el període entre guerres del segle XX presenta uns significatius paral·lelismes: absència de valoració social i escassa investigació envers una arquitectura filla de les corrents artístiques avantguardistes del segle XX, que es tradueix en una falta de respecte cap l'obra construïda i de protecció i catalogació d'aquells exemples amb valors arquitectònics o, simplement, culturals.

El present dossier vol contrarestar eixa dinàmica social. Hi ha una arquitectura projectada sota els postulats del Moviment Modern que cal publicitar i protegir. Els Ajuntaments tenen el deure de transmetre a les generacions futures una arquitectura poc valorada, però que ens permet acostar-nos a les corrents internacionals; les lleis els donen els instruments per a fer-ho. No em refereix sols a la protecció d'edificis públics, com esglésies, escoles, hospitals, etc., sinó sobre tot als privats: hotels, apartaments, habitatges de 2ª residència, etc. És ben evident, però, que els nostres regidors són avui insensibles cap a la protecció del patrimoni. S'estudien ací edificis que poden i deuen figurar en qualsevol exposició, catàleg, llistat, etc., sobre arquitectura racionalista, que manquen de la més mínima protecció, i per tant, exposats al remolí especulatiu i destructiu que, conscients o inconscients, ens afecta a tots.

L'àmbit geogràfic de l'estudi són les comarques de la Marina Alta i la Safor. El període, els anys 50-70 del segle XX. L'estudi no és, ni pretén ser-ho, exhaustiu, però sí intenta delimitar o acotar l'arquitectura d'aquests anys dintre d'un context global, a la volta que mostrar uns valors i uns possibilitats futures.

L'article de S. Varela ens dóna una visió a nivell de País. Les comarques tenen uns límits virtuals, fonamentats en raons geogràfiques, històriques i socio-econòmiques, que cal emmarcar dins d'un àmbit superior, el que ens permet situar en aquest cas els edificis dins d'un context global.

El meu article, lleugerament apartat de l'eix del dossier, mostra la incidència de les diferents corrents arquitectòniques a les dues comarques al llarg del segle XX, si bé fent especial incidència en l'etapa d'estudi.

La resta de treballs incideixen de forma puntual, però amb exemples molt representatius, en el panorama arquitectònic. F. Boscà, J. Egea i C. Navarro analitzen una intervenció molt unitària, d'una escala atípica aleshores, amb uns bons resultats formals i espacials. A. Martínez investiga sobre els edificis més representatius, que van permetre una certa assumpció d'una arquitectura complexa amb un llenguatge diferent i innovador: les esglésies del turisme. A. Banyuls estudia una intervenció atípica, però molt interessant i sens dubte la més publicitada.

Aquest dossier no tanca cap porta, sinó al contrari, les obri: hotels, apartaments, habitatges unifamiliars, etc. esperen una investigació urgent que els recupere per a tots.

Dénia, novembre 2002
Josep Ivars Pérez